

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 3 listopada 2016 r.

Druk nr 325

Pan

Stanisław KARCZEWSKI

MARSZAŁEK SENATU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu my, niżej podpisani senatorowie, wnosimy projekt uchwały

w 110. rocznicę powstania Polskiej Macierzy Szkolnej.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniamy senator Janinę Sagatowską.

(-) Grzegorz Bierecki	(-) Józef Łyczak
(-) Jerzy Chrościkowski	(-) Robert Mamątow
(-) Zbigniew Cichoń	(-) Łukasz Mikołajczyk
(-) Grzegorz Czelej	(-) Krzysztof Mróz
(-) Dorota Czudowska	(-) Jarosław Obremski
(-) Robert Gawel	(-) Grzegorz Peczkis
(-) Adam Gawęda	(-) Michał Potoczny
(-) Mieczysław Golba	(-) Janina Sagatowska
(-) Arkadiusz Grabowski	(-) Antoni Szymański
(-) Jan Hamerski	(-) Artur Warzocha
(-) Jan Maria Jackowski	(-) Kazimierz Wiatr
(-) Maria Koc	(-) Alicja Zając
(-) Waldemar Kraska	(-) Jan Żaryn

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 110. rocznicę powstania Polskiej Macierzy Szkolnej

W 1906 roku została założona Polska Macierz Szkolna, stowarzyszenie oświatowe powołane do życia przez Henryka Sienkiewicza w celu organizacji niepublicznych szkół i placówek oświatowych z polskim językiem wykładowym, działających w duchu chrześcijańskim i narodowym.

Polska Macierz Szkolna powstała na terenach objętych zaborem rosyjskim, gdzie poziom analfabetyzmu wśród ludności małych miasteczek i wsi sięgał 75 procent. Dla umożliwienia nauki w języku polskim wybitny polski pisarz, noblista Henryk Sienkiewicz podjął inicjatywę powołania stowarzyszenia, które zajmie się organizacją polskiej oświaty. Henryka Sienkiewicza wsparli inni społecznicy m.in. Antoni Osuchowski, Konrad Promyk-Pruszyński, Mieczysław Brzeziński, Kazimierz Chełchowski. Z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej w szybkim czasie powstały liczne szkoły powszechne, średnie, ochronki dla dzieci, uniwersytety ludowe, domy kultury, kursy dla analfabetów, bezpłatne biblioteki.

Tak ożywiona działalność Polskiej Macierzy Szkolnej wywołała niezadowolenie władz rosyjskich, które już w 1907 roku zawiesiły jej funkcjonowanie. Pomimo delegalizacji organizacja kontynuowała swoją działalność w konspiracji. Dzięki Polskiej Macierzy Szkolnej tysiące Polaków w kraju pozostającym pod zaborami mogło uczyć się w języku polskim, poznawać polską literaturę i historię. Miało to ogromny wpływ na unarodowienie szerokich mas społecznych i kształtowanie postaw patriotycznych. Działalność Polskiej Macierzy Szkolnej walczywała się do rozbudzenia aspiracji niepodległościowych Polaków i w ostateczności do odrodzenia się Rzeczypospolitej.

Po odzyskaniu niepodległości organizacja kontynuowała swoje prace aż do wybuchu II wojny światowej, kiedy to zakończyła swoją działalność w Polsce. Jednak w 1953 roku staraniem Generała Władysława Andersa Polska Macierz Szkolna została reaktywowana w Wielkiej Brytanii, gdzie zajęła się zakładaniem szkół języka polskiego, kształceniem dzieci, młodzieży i dorosłych Polaków, pozostających poza granicami Ojczyzny. Placówki

Polskiej Macierzy Szkolnej zaczęły powstawać w różnych krajach Europy i świata, gdzie funkcjonują do dnia dzisiejszego, biorąc na siebie ciężar nauczania języka polskiego oraz polskiej kultury i tradycji na obczyźnie.

Senat RP oddaje hołd założycielom oraz działaczom Polskiej Macierzy Szkolnej, w uznaniu zasług tej organizacji na rzecz krzewienia polskości w czasie 110 lat jej działalności w kraju i za granicą.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
